

မာတိကာ

“မည်သည့်ဦးသျှောင်မဆို သိထားရမှာက ရန်သူကို အနီးဆုံးမှာထားပြီး အပေါင်းအသင်း ပိတ်ဆွေကို ခပ်လှမ်းလှမ်းမှာ ရိုနေပါစေ။ အခက်အခဲဟုသမျှကို အင်အားသုံး၍ဖြစ်ဖြစ် ဟယာ လှည့်စားမှုများနဲ့ပဲဖြစ်ဖြစ် ရအောင်ကျော်လွှားပါ။ လူတိုင်းရဲ့ချစ်ခြင်းနဲ့ ကြောက် ခြင်းကို ပျအောင် ယုထားတတ်ပါစေ။ နောက်လိုက်တိုင်းရဲ့ လေးစားမှုနဲ့ ကျေနပ်မှုကို ရယူထားပါ။ အလား အလာရှိသမျှ ရန်သူတိုင်းကို ချေမှုန်းသုတ်သင်ပစ်ပါ။ စနစ်ဟောင်းကို ချိုးဖောက်ပြင်ဆင်ပြီး ရက်စက်တတ်သလို ရက်ရောနိုင်သူဖြစ်ကြောင်းလည်း ပြထားပါ။ နှလုံးလှည့်ဖြစ်ပြီး အညှိုး အတေးကြီးသူဖြစ်ကြောင်းလည်း သိအောင်လုပ်ပါ။ မဟာပိတ်များကို မဖြစ်မနေဖွဲ့ပြီး မဟာပိတ် အသီးသီးအကြားမှာ မတူညီတဲ့ တုံ့ပြန်မှုတွေနဲ့ ဆက်ဆံပါ။”

— ဟဒီယာဗွဲလီ

ဟဒီယာဗွဲလီရဲ့ နာမည်ကျော်စာအုပ် **The Prince (Il Principe)** ကို ၁၅၁၃ ခုနှစ်မှာ စတင်ရေးသားခဲ့ပြီး ၁၅၁၅ ခုနှစ်လောက်မှာ ပြီးခဲ့တယ်လို့ စာပေပညာရှင်တွေ ယူဆကြတယ်။

ကျမ်းငယ်လေးတစ်ခုဖြစ်ပေမယ့် အခန်းများပြီး တင်ပြထားတဲ့ အချက်တွေကလည်း ဖတ် လိုက်တိုင်း ကြက်သီးထဝရာကောင်းလောက်အောင် ရက်စက်မှုကို အားပေးထားတဲ့အတွက် သူ့ခေတ်သူ့အခါ အပါအဝင်၊ ဒီနေ့ခေတ် ဒီချိန်အထိ လက်သင့်ခံဖို့အတွက် ခက်ခဲပေပါတယ်။ အာဏာရှင်စနစ်မျိုးကို အသားပေးလွန်းပြီး၊ သမ္မတနိုင်ငံစနစ်နဲ့ ဒီမိုကရေစီစနစ်မျိုးကို အလေး ပထားရာ ကျလွန်းတဲ့အမြင်တွေ ပါဝင်တာကြောင့် ဖော်ခန့်နိုင်ငံရေးအမြင်များနဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သွားပါတယ်။ အာဏာရှင် အသားပေးကျမ်းမျိုး မဟုတ်ပေမယ့် အာဏာရှင်လက်သုံး လုပ်ထုံးကျမ်းတစ်စောင်လို ဖြစ်သွားပါတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း နိုင်ငံရေးအတွေးအခေါ်လောက မှာ အဆိုးရွားဆုံး ကျမ်းတစ်စောင်အဖြစ် သတ်မှတ်ခံရပါတယ်။ ဒါကလည်း လေ့လာသူအပေါ် မူတည်ပါသေးတယ်။ မတူညီတဲ့ ရှုထောင့်ကကြည့်တတ်ဖို့ ရည်ညွှန်းထားတဲ့ စာအုပ်ဖြစ်တာ ကြောင့်လည်း နှောင်းပိုင်းပညာရှင်တွေက ဦးသျှောင်လုပ်ထုံးကျမ်းကို အခြေခံပြီး သမ္မတနိုင်ငံ စနစ်အတွက် အခြေခံသဘောတရားတွေကို တည်ဆောက် ဖော်ထုတ်ခဲ့ကြပါတယ်။

အရှုံးသမားတစ်ယောက်ရဲ့ စောဒက
ရည်ညွှန်းလွှာ
ကြီးမြတ်သော မေဒီချီ အိမ်တော်မှ အရှင်လော်ရန်ဇို ထံသို့
နီကိုလိုး မာခီယာဗွဲလီ မှ ဆက်စာ

ပထမကဏ္ဍ
နိုင်ငံ အမျိုးအစားနဲ့ ဘယ်လိုတွေ တည်ထောင်ကြသလဲ

ဒုတိယကဏ္ဍ
သက်ဦးဆံပိုင်အုပ်ချုပ်ရေး အပေါ် သုံးသပ်ချက်

တတိယကဏ္ဍ
အုပ်ချုပ်ရေး အမျိုးမျိုး

စတုတ္ထကဏ္ဍ
မဟာ အလက်ဇန်းဒါး သိမ်းပိုက်ခဲ့တဲ့ ဒါးရီးယုစ် တိုင်းပြည်ဟာ ဘာလိုများ
နောက်ပိုင်းဆက်ခံတဲ့ ဦးသျှောင်တွေကို မပုန်ကန် မဖီဆန်ကြတာလဲ

ပဉ္စမကဏ္ဍ
သိမ်းပိုက်မှု မခံရခင်က ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန် အုပ်ချုပ်နိုင်ခဲ့တဲ့
နယ်မြေအပေါ် ဘယ်နည်းတွေနဲ့ ပြန်အုပ်ချုပ်မလဲ

ဆဋ္ဌမကဏ္ဍ
အင်အားသုံး သိမ်းပိုက်ထားရတဲ့ နယ်မြေအပေါ် အုပ်ချုပ်နည်း

သတ္တမကဏ္ဍ
ကျေးဇူးနဲ့ တိုင်းပြည်ကို အုပ်ချုပ်ရခဲ့သော်

အဋ္ဌမကဏ္ဍ
မတရားသော နည်းဖြင့် တိုင်းပြည်ကို အုပ်ချုပ်ခွင့်ရခဲ့သော်

နဝမကဏ္ဍ
လူထု ထောက်ခံမှု ရှိသော အုပ်ချုပ်ရေးအပေါ် သုံးသပ်ချက်

အသမကဏ္ဍ
သမ္မတ နိုင်ငံတော်များရဲ့ အင်အားကို တိုင်းတာနည်း

ကောဒဿမကဏ္ဍ
ဘာသာရေးလောင်းရိပ်ခံ အုပ်ချုပ်ရေး အပေါ် သုံးသပ်ချက်

ဒွါဒဿမကဏ္ဍ
စစ်တပ် အမျိုးမျိုး နဲ့ ကြေးစားစစ်သားများ အပေါ် သုံးသပ်ခြင်း ၈၈

တေရသမကဏ္ဍ
အရန်တပ်၊ စုပေါင်းတပ် နှင့် ပြည်သူ့စစ်တပ်များအပေါ် သုံးသပ်ခြင်း ၉၅

၅ စုဒ္ဒသမကဏ္ဍ
အုပ်ချုပ်သူ နှင့် တပ်မတော် ၁၀၀

၁၇ ပနုရသမကဏ္ဍ
ချီးမွမ်းခြင်းနဲ့ ကဲ့ရဲ့ခြင်း ၁၀၄

၂၀ သောဋ္ဌသမကဏ္ဍ
ရက်ရှောခြင်း နဲ့ ရက်စက်ခြင်း ၁၀၇

၂၂ သတ္တာရသမကဏ္ဍ
ကြမ်းကြုတ်ခြင်း နဲ့ မေတ္တာကြီးခြင်း - ချစ်ခံရတာ ကောင်းသလား
ကြောက်ခံရတာ ကောင်းသလား၊ ဘယ်ဟာ ပိုကောင်းမလဲ ၁၁၁

၂၄ အဋ္ဌာရသမကဏ္ဍ
ဦးသျှောင် ရဲ့ ကတိကဝတ် ၁၁၅

၃၈ ကျွန်ုပ်တို့သမကဏ္ဍ
ရွံရှာမှု နဲ့ မကြည်ဖြူမှုတို့မှ ရှောင်ရှားခြင်း ၁၁၉

၄၃ ဝိသတိကဏ္ဍ
နည်းလုပ်ထုံး တို့ရဲ့ အကျိုးအပြစ်ကို သုံးသပ်ခြင်း ၁၃၀

၄၆ ကေဝိသကဏ္ဍ
လေးစားခံရအောင် ဘယ်လိုလုပ်မလဲ ၁၃၅

၅၃ ဒွါဝိသကဏ္ဍ
ဝန်ကြီးမတ်ရာအဖြာဖြာ ၁၄၀

၆၆ တေဝိသကဏ္ဍ
ကပ်ခြင်းစားခြင်းမှ ရှောင်နည်း ၁၄၂

၇၃ စတုဝိသကဏ္ဍ
အိတ်လီ ဦးသျှောင်များရဲ့ ကျွမ်းမှုကို သုံးသပ်ခြင်း ၁၄၄

၇၉ ပဉ္စဝိသကဏ္ဍ
ကံ နဲ့ အလုပ် ၁၄၆

၈၃ ဆဝိသကဏ္ဍ
တိုင်းတစ်ပါး အန္တရာယ် ဘယ်လို ကာကွယ်မလဲ ၁၄၉